

แนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลาง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 4
Guidelines for the Management of Student Development Activities
in Medium-Sized Schools under the Secondary Education Service
Area Office Bangkok 1 Group 4

วราพร นุยา¹

Waraporn Nuya

ไตรรัตน์ สิทธิมูล²

Trirat Sitthithool

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลาง และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลาง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู รวมทั้งสิ้น 136 คน กำหนดขนาดตัวอย่างสุ่มอย่างง่าย จำแนกตามโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตรา 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กิจกรรมที่มีการปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมนักเรียน รองลงมา คือ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ และกิจกรรมที่มีการปฏิบัติมาก ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กิจกรรมแนะแนว 2) แนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลาง มี 3 แนวทาง ดังนี้ 2.1) กิจกรรมนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองผ่านแบบสอบถาม 2.2) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูชักชวนให้ผู้เรียนสำรวจความรู้สึกของตนเอง เมื่อเวลาที่ได้รับ的帮助ช่วยเหลือจากผู้อื่น หรือได้รับอะไรกลับมาจากการเป็นผู้ให้บ้าง และ 2.3) กิจกรรมแนะแนว ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรทำการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถเข้าถึงและ

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

² อาจารย์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

สามารถจัดกลุ่มผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของตนเอง ดังนั้นผลจากการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพอย่างรอบด้าน

คำสำคัญ: แนวทางพัฒนา การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู

Abstract

This research's purpose was to 1) study the Student Development Activities Management of Child Development Center Administrators in Medium-Sized Schools under the Local Administrative Organization of Pakchong District, Nakhon Ratchasima Province, and 2) study the guidelines for the Student Development Activities Management. The sample were 163 administrators and teachers determined based on Krejcie and Morgan's sample size table. The research instruments were a 5 rating scales questionnaire with a reliability value of 0.98 and a structural interview form. The data was analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation and content analysis.

The results were as follows; 1) the Student Development Activities Management in overall was at a high level and when considered in each aspect the results show that the student activity aspect had the most practices and a highest mean, the following aspect was the social and public benefit activities and a lot of practices that had been done, the lowest mean was for the guidance service, 2) the guidelines for the Student Development Activities Management in Medium-Sized Schools had 3 ways, 2.1) administrators and teachers must let students to participate and do the self-assessment through questionnaire, 2.2) administrators and teachers must encourage students to observe their feeling when they received help or how they feel when they give through the social and public benefit activities, 2.3) administrators and teachers must analyze each student to gain information that is accessible to group students according to their interest and talent. Therefore, the

results of Student Development Activities Management enable students to develop themselves according to their full potential.

Keywords: guidelines, student development activities, administrator, teacher

บทนำ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียนจากการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้มาปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญ การใช้ทักษะชีวิต การคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหา และการใช้เทคโนโลยี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสร้างองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาที่สมดุลอย่างเป็นองค์รวมทุกด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีพื้นฐานทางจริยศาสตร์ ความเป็นคนดีทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553, น. 2)

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา หรือคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้คุณภาพของไทยสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การประกันคุณภาพ และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นไปได้อย่างสมบูรณ์ และได้ผลยั่งยืน จึงจำเป็นต้องพัฒนาโครงสร้างและการบริหารการจัดการศึกษา การบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนับเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนซึ่งกำหนดให้เป็นหน้าที่ของทุกสถานศึกษาที่จะต้องจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้ให้กว้างขวางหลากหลาย ทั้งด้านวิชาการและด้านอาชีพ ส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ความเป็นผู้นำ ผู้ตาม รู้จักเคารพนับถือผู้อื่น และตนเอง มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน เป็นต้น ผู้วิจัยได้รับผิดชอบเป็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนขนาดเล็กที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ แต่ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนยังมีปัญหาในเรื่องต่าง ๆ เช่น ขาดวิทยากรท้องถิ่นที่จะให้

ความรู้จักกับนักเรียน ขาดครูที่มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูเฉพาะทาง เช่น กิจกรรมแนะแนว ครูไม่มีเวลาหรือมีชั่วโมงไม่เพียงพอที่จะดำเนินกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป็นต้น

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และจากการศึกษาข้อมูล จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา และครูของโรงเรียนขนาดกลางมีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดกิจกรรมและแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ โรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 4 ทั้งนี้เพื่อศึกษาและหาแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ที่มีการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 4
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 4

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน และครู จำนวน 205 คน ของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 4 ปีการศึกษา 2563 ทั้งหมด 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดอินทาราม โรงเรียน มหรรณพาราม โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (วัดน้อยใน) ในพระราชูปถัมภ์ฯ และ โรงเรียนสุวรรณพลับพลาพิทยาคม รวมทั้งสิ้น 210 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1, 2563)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย สำหรับแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครู จำนวน 133 คน ของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 4 ปีการศึกษา 2563 ทั้งหมด 4 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 136 คน โดยผู้วิจัยหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้สัดส่วนของประชากรเพื่อหาจำนวนตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษา และครูของแต่ละโรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูลใช้ในการวิจัย สำหรับแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structure interview) คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 4 คน ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive simple random)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ โรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 4 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. พัฒนาแบบสอบถามเรื่องการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อจัดทำข้อคำถาม
2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ แก้ไขความครอบคลุมเนื้อหา การใช้ภาษา และนำมาพัฒนาปรับปรุงตามขั้นตอน
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความตรง IOC และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุง พัฒนาเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงพัฒนาให้สมบูรณ์และจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป
7. นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) และปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์ จัดพิมพ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาทำหนังสือถึงสำนักศึกษาทั่วไปวิทยาลัยเทคโนโลยีสยามเพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือจากผู้บริหาร เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารทุกแห่งในเขตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กลุ่ม 4 จัดทำหนังสือถึงผู้บริหารเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของผู้ศึกษา

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 103 ชุด พร้อมหนังสือส่งไปติดต่อประสานกับครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 46 ศูนย์ โดยเดินทางด้วยตนเอง และติดต่อทางโทรศัพท์นัดหมายวันเวลาสถานที่ส่งหน้า
4. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้ง 136 ชุด ภายในระยะเวลา 10 วัน
5. ได้รับคืนมาเป็นจำนวน 136 ชุดและมีความสมบูรณ์ทุกชุด คิดเป็นร้อยละ 100
6. เตรียมดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานสภาพส่วนบุคคลแบบสอบถาม ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 4 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ เพื่อแปลความหมาย
3. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน โดยหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	34	25.00
1.2 หญิง	102	75.00
รวม	136	100.00
2. อายุ		
2.1 ไม่เกิน 25 ปี	1	0.74
2.2 26 – 35 ปี	129	94.85
2.3 36 – 45 ปี	3	2.21
2.4 46 ปีขึ้นไป	3	2.21
รวม	136	100.00
3. ตำแหน่ง		
3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	3	2.21
3.2 ครู	133	97.79
รวม	136	100.00
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
4.1 ไม่เกิน 5 ปี	34	25.00
4.2 6 – 10 ปี	82	60.29
4.3 11 – 15 ปี	17	12.50
4.4 16 ปีขึ้นไป	3	2.21
รวม	136	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 75 อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า อยู่ในช่วงอายุ 26 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 94.85 รองลงมา คือ ช่วงอายุ 36 – 45 ปี ช่วงอายุ 46 ปีขึ้นไป และช่วงอายุไม่เกิน 25 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.74 ตามลำดับ ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีตำแหน่งครู คิดเป็นร้อยละ 97.79 ประสบการณ์ในการทำงานของ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.29 รองลงมา คือ ไม่เกิน 5 ปี 11 – 15 ปี และมีประสบการณ์ในการทำงาน 16 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลาง

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 4

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 4 โดยภาพรวม

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลาง	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. กิจกรรมแนะแนว	3.68	.65	มาก	3
2. กิจกรรมนักเรียน	3.95	.62	มาก	1
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	3.92	.77	มาก	2
รวม	3.85	.68	มาก	

จากตารางที่ 1.2 พบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = .68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กิจกรรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = .62) รองลงมา คือ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ และกิจกรรมแนะแนว ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. จากผลของการวิเคราะห์ข้อมูลการตอบแบบสอบถาม ได้ประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 4 ดังนี้

1.1 ท่านมีแนวทางพัฒนาการออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรม และการประเมินผลอย่างไร

1.2 ท่านมีแนวทางพัฒนาการการประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง ปัญหา และอุปสรรค การจัดกิจกรรมนักเรียนตามเป้าหมายเชิงปริมาณและคุณภาพอย่างไร

1.3 ท่านมีวิธีการปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้แก่ผู้เรียนในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติอย่างไร

2. ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน หรือครูผู้สอน

จากผลการสัมภาษณ์ ได้ข้อมูลเพื่อนำมาจัดทำเป็นแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 4 ตามประเด็นหัวข้อดังนี้

2.1 ท่านมีแนวทางพัฒนาการออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรม และการประเมินผลอย่างไร ผลการสัมภาษณ์คือ

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูควรกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนว่า กลุ่มผู้เรียนในระดับชั้นต่าง ๆ ควรมีทักษะอย่างไรก่อนจะเลื่อนขึ้นระดับชั้นถัดไป และทักษะเหล่านั้น จะสามารถพัฒนาได้จากกิจกรรมอะไรบ้าง ซึ่งอาจจะมีทั้งเป้าหมายของผู้เรียน บุคลิกภาพ จุดแข็ง จุดอ่อน ความชอบส่วนตัวต่าง ๆ

2.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูควรทำการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล เพราะผู้เรียนแต่ละคนมีแตกต่างกัน การพัฒนาผู้เรียนหากมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่สามารถเข้าถึงและสามารถจัดกลุ่มผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของตนเอง โดยมีการเสริมสร้างประสบการณ์และทักษะที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละด้าน จะสามารถตอบสนองผู้เรียนได้ตรงตามความต้องการ โดยให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการเรียนรู้ สามารถฝึกปฏิบัติจริง และมีเวทีแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุและผล ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจอย่างแท้จริง เพื่อเป็นการเสริมทักษะของผู้เรียนเพื่อการเรียนต่อ การประกอบอาชีพที่สอดคล้องและเหมาะสมกับตนเอง ตามการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน

2.2.3 กิจกรรมแนะแนวควรเสริมสร้างการตระหนักรู้ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน (Self-awareness) เพราะนอกจากจะนำไปสู่การช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นศักยภาพ และค้นพบเป้าหมายและความฝันในชีวิตของตนเองได้แล้ว ยังช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคม (Social awareness) ด้วย ซึ่งจะนำไปสู่การเคารพและให้เกียรติผู้อื่น รวมถึงการยอมรับในความแตกต่างหลากหลายของคนในสังคม

2.2.4 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้สะท้อนกลับ (feedback) แก่ผู้เรียนได้ว่า สิ่งใดที่ผู้เรียนทำได้ดีแล้ว และสิ่งใดที่ยังต้องพัฒนา เช่น ผู้เรียนตั้งเป้าหมายได้แล้วอย่างน้อย 3 เป้าหมาย ซึ่งเป้าหมายของผู้เรียนจำเป็นจะต้องพัฒนาทักษะ 3 อย่าง แต่ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะได้ผ่านเกณฑ์เพียง 1 อย่าง ผู้เรียนก็จะทราบว่าตนเองจะต้องพัฒนาอะไรอีกบ้าง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้ โดยใช้เกณฑ์เดิมที่มีอยู่แล้วคือ ผ่าน/ไม่ผ่าน

2.2 ท่านมีแนวทางพัฒนาการประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง ปัญหา และอุปสรรค การจัดกิจกรรมนักเรียนตามเป้าหมายเชิงปริมาณและคุณภาพอย่างไร ผลการสัมภาษณ์คือ

2.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองผ่านแบบสอบถาม เพื่อที่จะทำให้รู้ว่าผู้เรียนนั้นรู้เป้าหมายและจุดประสงค์ของการทำกิจกรรม และเห็นความสำคัญของกิจกรรมต่อการใช้ชีวิตในปัจจุบันและอนาคตหรือไม่ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนได้พิจารณาตนเองว่าสามารถพัฒนาทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองในการดำรงชีวิตได้หรือไม่ เช่น ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะการมีวินัย ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจด้วยเหตุและผลอย่างเหมาะสม เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสนใจ ความถนัด ความต้องการ และความสามารถของตนเองได้

2.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูควรเปิดโอกาสผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรม หรือปัญหาของการทำกิจกรรมที่ผู้เรียนเห็นว่าเป็นอุปสรรคต่อผู้เรียน เมื่อให้ผู้เรียนประเมินตนเองหลังการทำกิจกรรมแล้ว ก็จะสามารถรู้จุดอ่อน จุดแข็ง ปัญหา และอุปสรรคในการจัดกิจกรรมนักเรียน ซึ่งสามารถนำไปปรับปรุงและออกแบบการจัดกิจกรรมนักเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียนมากที่สุด

2.3 ท่านมีวิธีการปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้แก่ผู้เรียนในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติอย่างไร ผลสัมภาษณ์คือ

2.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูควรกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มองเห็นว่า บนโลกนี้ไม่ได้มีแค่ตัวผู้เรียนเพียงคนเดียว และมนุษย์ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ด้วยตัวคนเดียวได้ จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูชักชวนให้ผู้เรียนสำรวจความรู้สึกของตนเอง เมื่อเวลาที่ได้รับการช่วยเหลือจากผู้อื่นตัวผู้เรียนนั้นมีความรู้สึกอย่างไร สิ่งนี้จะเป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา รวมไปถึงได้เรียนรู้ และมีความรู้สึกอย่างไรหรือได้รับอะไรกลับมาจากการเป็นผู้ให้บ้าง ทำให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในตนเอง

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาและแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 4 ผู้วิจัยขออภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. การศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 4 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็น

เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประภัสสร พันธุ์ทุมสาร (2563) ได้ศึกษาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย ตะวันออกพัฒนา อำเภอกะทู้มูเบน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายตะวันออกพัฒนา อำเภอกะทู้มูเบน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวม การบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือด้านการส่งเสริมและสนับสนุน รองลงมาคือด้านการประเมินผลและ รายงาน และด้านการนิเทศและติดตาม ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการกำหนด นโยบายและแนวทางปฏิบัติ งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายตะวันออกพัฒนา อำเภอกะทู้มูเบน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ควรปรับปรุงการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้เมื่อผู้วิจัยพิจารณารายด้าน ตามกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 ลักษณะ พบว่า มีประเด็นที่สำคัญแก่การอภิปราย ดังต่อไปนี้

1.1 กิจกรรมแนะแนว โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า การ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 4 มีการศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความ สนใจ ธรรมชาติของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Christine Joy BASHAM (2011) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพในปัจจุบัน สำหรับนักเรียนเกรด 13 ว่า มีประโยชน์สำหรับนักเรียนหรือไม่ ในช่วงระหว่างที่รอการตัดสินใจในการเลือกแนวทางการศึกษา ของนักเรียน โดยมีการศึกษาหลักสูตรเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแนะแนวด้านอาชีพซึ่งเป็นหลักสูตรที่ กำหนดไว้ เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการตรวจสอบ และพิจารณาคุณสมบัติของวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนต้องการการให้คำปรึกษา คำแนะนำ เพื่อที่จะทำการตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพ และสิ่งที่ นักเรียนและผู้ปกครองควรได้รับการพิจารณาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาอาชีพใด ๆ โดยมีผู้ปกครอง เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการอาชีพ และควรให้ความสำคัญกับครูที่ปรึกษาและการจัดการบริหาร หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ

1.2 กิจกรรมนักเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า การจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 4 มีการดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียนตามแผน และระยะเวลา ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของพอชาย พิงไชย (2559) ที่ได้เสนอแนวทางการพัฒนา คือ การบริหารงาน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา โดยนำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ ประสบผลสำเร็จและมีคุณค่าต่อการศึกษา มาจัดหมวดหมู่หรือจัดนำเสนอในรูปแบบเอกสาร สื่อต่าง ๆ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบได้เรียนรู้ นำแนวทางที่ประสบผลสำเร็จแล้วไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับ สถานศึกษาของตน ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร กิจกรรม ประชุม สำนวญความต้องการของผู้เรียน และครูผู้รับผิดชอบ กำหนดปฏิทินที่ชัดเจน ส่งครู อบรม ศึกษาเอกสาร จนสามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนได้ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ให้เหมาะสม นิเทศอย่างต่อเนื่อง ด้านการตรวจสอบประเมินผล นิเทศติดตาม ประเมินผล จัดเก็บเป็นระบบให้ชัดเจน และจัดทำรายงานสรุปผล ด้านการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา นำ สรุปผลการดำเนินกิจกรรม มากำหนดแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาอย่างจริงจัง

1.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 4 ครูได้มีการวางแผนการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจใน ร่วมกับผู้เรียน โดยการออกแบบการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรม เวลาจัดกิจกรรม หลักฐานการจัดกิจกรรม และการประเมินผล ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของวัฒนา อุปพงษ์ (2559) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมพหุปัญญา ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของนักเรียน โรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต 2. รูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการส่งเสริมพหุ ปัญญาของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด เมื่อ จัดลำดับความเหมาะสมองค์ประกอบทั้ง 3 เป็นดังนี้ ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านปัจจัย เกื้อหนุน ตามลำดับ

2. แนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 4 ได้ดังนี้

2.1 กิจกรรมแนะแนว แนวทางพัฒนาคือผู้บริหารสถานศึกษา และครูควรกำหนด เป้าหมายและวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน มีการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลเป็นพื้นฐาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ สามารถเข้าถึงและสามารถจัดกลุ่มผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของตนเอง โดยมีการ เสริมสร้างประสบการณ์และทักษะที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละด้าน จะสามารถตอบสนองผู้เรียนได้

ตรงตามความต้องการ โดยให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการเรียนรู้ สามารถฝึกปฏิบัติจริง และมีเวทีแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุและผล ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจอย่างแท้จริง เพื่อเป็นการเสริมทักษะของผู้เรียนเพื่อการเรียนต่อ การประกอบอาชีพที่สอดคล้องและเหมาะสมกับตนเอง ตามการเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอิสติยา อายุมัน (2559) ได้ศึกษาการพัฒนางานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสหกรณ์ประชานุกูล สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนางานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติทั้งในด้านผู้บริหารกำหนดนโยบายและครูที่สอนกิจกรรมแนะแนวต้องนำสู่การปฏิบัติ มีการประชุมเพื่อระบุกำหนดและคัดเลือกแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ตามมาตรฐานยุทธศาสตร์การแนะแนว เพื่อนำไปเป็นองค์ประกอบส่วนย่อยของคู่มือ ซึ่งระยะที่ 1 อบรมครู ระยะที่ 2 ครู้นำแผนกิจกรรม ไปแนะแนวนักเรียน และระยะที่ 3 รวบรวม วัดผล สรุปผล 2. ผลการพัฒนางานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่าครูมีความรู้สูงกว่าก่อนใช้คู่มือ คิดเป็นร้อยละ 20-25 ก่อนและหลังการใช้คู่มืออบรมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐาน/ยุทธศาสตร์การแนะแนวทุกด้านอยู่ในระดับดี ครูมีความคิดเห็นต่อคู่มือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมแนะแนว โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ลำดับแรก คือ ด้านการศึกษา ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา คือ ด้านส่วนตัวและสังคม ($\bar{X} = 4.20$) และด้านอาชีพ ($\bar{X} = 4.13$) ตามลำดับ และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมแนะแนว โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2.2 กิจกรรมนักเรียน แนวทางพัฒนาคือผู้บริหารสถานศึกษา และครูควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองผ่านแบบสอบถาม เพื่อที่จะทำให้รู้ว่าผู้เรียนนั้นรู้เป้าหมายและจุดประสงค์ของการทำกิจกรรม และเห็นความสำคัญของกิจกรรมต่อการใช้ชีวิตในปัจจุบันและอนาคตหรือไม่ รวมทั้งทำให้ผู้เรียนได้พิจารณาตนเองว่าสามารถพัฒนาทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองในการดำรงชีวิตได้หรือไม่ นอกจากนี้ยังสามารถทำให้ผู้เรียนตระหนักรู้ถึงความสนใจ ความถนัด ความต้องการ และความสามารถของตนเองได้ และในแบบสอบถามควรมีให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรม หรือปัญหาของการทำกิจกรรมที่ผู้เรียนเห็นว่าเป็นอุปสรรคต่อผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภฤกษ์ ศิโรต (2561) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยให้แนวทางการบริหารด้านการติดตามและการประเมินผล คือ ผู้บริหารและบุคลากรทางการลูกเสือร่วมกันเสนอแนะปัญหา อุปสรรคขณะจัดกิจกรรมเพื่อจะได้ข้อมูลที่แท้จริง และควรจัดทำติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อความสะดวกในการประเมินผลภาพรวม อีกทั้งควรมีการประเมินตามความเป็นจริง และนำผลที่ได้มา

ปรับปรุง และสอดคล้องกับ Hargerty (1971) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น รัฐมิชิแกน เพื่อศึกษาระเบียบวิธีการจัดกิจกรรมนักเรียน และองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกิจกรรมนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น รัฐมิชิแกน เป็นที่ยอมรับ และถูกให้ความสำคัญในการเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในโรงเรียน ถึงแม้จะยังมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง แต่มีแนวโน้มที่จะนำกิจกรรมนักเรียนเข้าไปในหลักสูตรของโรงเรียนและเปิดชั้นเรียนพิเศษ

2.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ แนวทางพัฒนาคือผู้บริหารสถานศึกษา และครูควรกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มองเห็นว่า บนโลกนี้ไม่ได้มีแค่ตัวผู้เรียนเพียงคนเดียว และมนุษย์ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ด้วยตัวคนเดียวได้ จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรชักชวนให้ผู้เรียนสำรวจความรู้สึกของตนเอง เมื่อเวลาที่ได้รับ การช่วยเหลือจากผู้อื่นตัวผู้เรียนนั้นมีความรู้สึกอย่างไร สิ่งนี้จะเป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา รวมถึงได้เรียนรู้ และมีความรู้สึกอย่างไรหรือได้รับอะไรกลับมาจากการเป็นผู้ให้บ้าง ทำให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยวัชร สุทธิวนิช (2559) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านสังคมและสาธารณประโยชน์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงเน้นการแข่งขันและการเลี้ยงดูของพ่อแม่ส่งผลให้นักเรียนมุ่งประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม ส่วนกระบวนการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านสังคมและสาธารณประโยชน์มีทั้งแบ่งตามลักษณะสถานที่ทำกิจกรรมและผู้จัดกิจกรรม ส่วนปัญหาที่พบเกิดจากผู้ปกครอง นักเรียน ครู และระบบการจัดการของสถานศึกษา 2. รูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านสังคมและสาธารณประโยชน์ของนักเรียนระดับมัศึกษามี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) สภาพแวดล้อม 3) เทคโนโลยี 4) โครงสร้าง 5) การปฏิบัติกิจกรรม 6) การตัดสินใจ 7) กิจกรรม และ 8) ผลการดำเนินกิจกรรม 3. ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านสังคมและสาธารณประโยชน์ของนักเรียนระดับมัศึกษามีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูควรประชุมวางแผน กำหนดนโยบาย แนวทางปฏิบัติ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างชัดเจน

2. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการออกแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมีการสำรวจความต้องการ หรือให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น
3. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยกับแนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ตามความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 4

บรรณานุกรม

- ประภัสสร พันธุ์ทุมสาร. (2563). การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายตะวันออกเฉียงเหนือ อำเภอกะทู้มูบง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.
- ปิยวัชร สุทธิวนิช. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านสังคมและสาธารณะประโยชน์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. 4(2). 190-204.
- พอชาย พิงไชย. (2559). การบริหารงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารบัณฑิตศึกษา, 9(2), 344-354.
- วัฒนา อุปพงษ์. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 8(2), 241-255.
- ศุภฤกษ์ ศิริโชค. (2561). แนวทางการบริหารงานกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. NSRU Knowledge sharing.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. (2563). ข้อมูลสารสนเทศ. E-Service สพม.1. <https://eservice.sesao1.go.th/info>
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (พิมพ์ครั้งที่ 2). <https://sgs.bopp-obec.info/menu/Data/guidance01.pdf>.
- อิสติยา อายุมัน. (2559). การพัฒนางานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสหกรณ์ประชาชนกุล

สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
แบบมีส่วนร่วม. *วารสารวิชาการ*, 9(1), 861-877.

Christine Joy BASHAM. (2011). THE ROLE OF CAREER EDUCATION AND GUIDANCE FOR
STUDENTS IN YEAR 13 AND ITS IMPLICATIONS FOR STUDENT'S CAREER
DECISION MAKING. Unitec Institute of Technology.

Hargerty, R. E. (1971). An Investigation of student Activity Program in Michigan Junior
High School. *Dissertation Abstracts International*. 32, 2401-A.

Krejcie, Robert V., and Daryle, W. Morgan (1970). *Determining sample size for research
activities*, Education and Psychological Measurement.